

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/6/2020
Identifikačné číslo spisu: 7020200492
Dátum vydania rozhodnutia: 02.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7020200492.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavaleca, PhD. a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): A. Q. L. K., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom K., štvrť C., ulica K. U., C. T. L., štátna príslušnosť: C. T. L., cestovný doklad CD č. XXXXXXXX, právne zastúpený: Liga za ľudské práva, občianske združenie, so sídlom Baštová 5, 811 03 Bratislava, proti žalovanému: Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, so sídlom Bitúnková 14, 078 01 Sečovce, o správnej žalobe vo veciach zaistenia, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Sa/33/2020 zo dňa 14. júla 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Sa/33/2020 zo dňa 14. júla 2020 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-SE1-139-009/2020 zo dňa 16. júna 2020 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi p r i z n á v a právo na úplnú náhradu trov konania voči žalovanému.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nariaďuje, aby bol A. Q. L. K., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: C. T. L., bytom K., štvrť C., ulica K. U., C. T. L., cestovný doklad CD č. XXXXXXXX, t. č. umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, bezodkladne prepustený zo zaistenia.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-SE1-139-009/2020 zo dňa 16.06.2020 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) rozhodol o zaistení sťažovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) na účel výkonu trestu vyhostenia. Zároveň podľa § 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z. stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do

16.09.2020 a podľa § 88 ods. 5 sťažovateľa dňom 16.06.2020 umiestnil v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce.

2. V odôvodnení uviedol, že sťažovateľ dňa 13.09.2018 požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky. Migračný úrad rozhodnutím ČAS: MU-PO-205-25/2018-Ž zo dňa 28.05.2019 podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) sťažovateľovi azyl neudelil a ani mu neposkytol doplnkovú ochranu. Správnu žalobu proti vyššie uvedenému rozhodnutiu zamietol Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 4Saz/8/2019 zo dňa 09.10.2019.

3. Okresný súd Humenné trestným rozkazom sp. zn. 0T/9/2020 zo dňa 14.02.2020 odsúdil sťažovateľa na trest odňatia slobody na štyri mesiace, ktorý bol podmienene odložený so skúšobnou dobou v trvaní 12 mesiacov. Zároveň mu uložil trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na dobu 18 mesiacov.

4. Sťažovateľ v rovnaký deň, t.j. 14.02.2020 opätovne požiadal o udelenie azylu. Následne Oddelenie azylu Policajného zboru v Humennom začalo konanie vo veci jeho zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. Dňa 03.06.2020 Migračný úrad vydal pod ČAS: MU-PO-54-28/2020-Ž rozhodnutie, ktorým podľa § 11 ods. 1 písm. f) zák. č. 480/2002 Z.z. žiadosť o udelenie azylu zamietol ako neprípustnú, pričom vo výroku predmetného rozhodnutia uviedol, že žiadosť bola podaná výlučne s cieľom odvrátiť bezprostredne hroziaci výkon vyhostenia z územia Slovenskej republiky. Doručením tohto rozhodnutia mal žalovaný za to, že zanikol účel zaistenia sťažovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b) a z uvedeného dôvodu bol prepustený.

5. Okamihom doručenia rozhodnutia Migračného úradu sťažovateľovi sa tento začal považovať za štátneho príslušníka tretej krajiny s neoprávneným pobytom na území Slovenskej republiky, pre ktorého nastávajú právne účinky vyplývajúce z trestného rozkazu vydaného Okresným súdom v Humennom pod sp.zn. 0T/9/2020 zo dňa 14.02.2020. Dňa 05.06.2020 bolo žalovanému doručené predmetné rozhodnutie Migračného úradu zo dňa 03.06.2020 a dňa 16.06.2020 bola zo strany Oddelenia azylu PZ Humenné doručená žalovanému žiadosť o postup podľa § 88 ods. 12 zák. č. 404/2011 Z.z. o zaistenie sťažovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b) tohto zákona na účel výkonu trestu vyhostenia, a to na základe tej skutočnosti, že sťažovateľ ďalej nebol v právnom postavení žiadateľa o azyl a predchádzajúci účel zaistenia zanikol, ako aj na základe existencie právoplatného a vykonateľného trestného rozkazu Okresného súdu Humenné.

6. Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí ďalej uviedol, že podľa § 88 ods. 11 zák. č. 404/2011 Z.z. je možné v zmysle § 88 ods. 1 citovaného zákona zaistiť aj žiadateľa o udelenie azylu, ktorý nie je oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, čo je aj prípad sťažovateľa, ktorý sa odo dňa doručenia rozhodnutia Migračného úradu zo dňa 03.06.2020 na území Slovenskej republiky zdržiava neoprávnene.

7. Poukázal na existujúci trestný rozkaz, ktorým bol sťažovateľovi uložený trest vyhostenia, ako aj na skutočnosť, že sťažovateľ sa na území Slovenskej republiky nachádza neoprávnene, disponuje minimálnymi finančnými prostriedkami, nie je v jeho silách a možnostiach zabezpečiť si adekvátne ubytovanie a teda nie je u neho možné využiť menej závažné prostriedky na dosiahnutie účelu zaistenia. Rovnako prihliadal na skutočnosť, že sťažovateľ sa po skončení azylovej procedúry nachádzal na území Slovenskej republiky neoprávnene, následne ušiel do zahraničia, odkiaľ bol v rámci dublinského konania vrátený späť a opakovane vstupuje do azylovej procedúry. Zároveň žalovaný konštatoval, že u sťažovateľa existuje reálne vysoké riziko úteku.

8. Ďalej zdôraznil, že sťažovateľ je držiteľom platného cestovného dokladu, jeho vyhostenie je potrebné realizovať letecky a pri tom neboli zistené prekážky vyhostenia. Žalovaný v zápisnici o vyjadrení účastníka konania zaznamenal, že na území Slovenskej republiky nemá žiadnych rodinných príslušníkov, žiadne zázemie ani iný vzťah, či už rodinný alebo sociálny.

II.

Konanie na krajskom súde

9. Dňa 07.07.2020 bola Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) doručená správna žaloba sťažovateľa vo veci zaistenia voči preskúmanému rozhodnutiu, ktorou sa sťažovateľ domáhal jeho zrušenia a svojho prepustenia zo zaistenia.

10. V správnej žalobe uviedol najmä, že

- sťažovateľa ako žiadateľa o azyl nebolo možné zaistiť podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z.;

- zaistenie je neúčelné, keďže sa v čase mimoriadnej situácie vyhostenie zo zákona odkladá, a to v zmysle novely zák. č. 404/2011 Z.z. účinnej od 09.04.2020, ktorým bolo zavedené tzv. krízové ustanovenie § 131i ods. 9;

- žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav ohľadne možnosti aplikácie alternatív zaistenia, a v tejto súvislosti aj zdôraznil, že

o vedie na území Slovenskej republiky súkromný život so svojou partnerkou, ktorá je slovenskou štátnou občiankou s trvalým pobytom na jej území, pričom žalovaný možnosť uloženia alternatívy hlásenia pobytu na adrese partnerky vôbec neskúmal a ani sa s takouto možnosťou v rozhodnutí riadne nevysporiadal, pričom nevychádzal ani zo samotných tvrdení sťažovateľa v zápisnici, ktorú s ním spísal;

- existujú prekážky vyhostenia, ktorými sa žalovaný nezaoberal;

- žalovaný sa nezaoberal tvrdením v zápisnici, že v dôsledku žiadosti o azyl sťažovateľ môže byť v krajine pôvodu prenasledovaný.

11. Krajský súd v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) dospel k záveru o potrebe zamietnuť správnu žalobu z nasledujúcich dôvodov:

- sťažovateľ je žiadateľom o azyl v zmysle § 2 písm. h) zák. č. 480/2002 Z.z.;

- nakoľko sťažovateľova žiadosť o udelenie azylu bola zamietnutá v zmysle § 11 ods. 1 písm. f) zák. č. 480/2002 Z.z. z dôvodu, že bola podaná výlučne s cieľom odvrátiť bezprostredne hroziaci výkon vyhostenia má sa za to, že jeho pobyt je neoprávnený podľa § 22 ods. 1 druhá veta tohto zákona a za danej situácie prichádza do úvahy jeho zaistenie podľa § 88 ods. 11 zák. č. 404/2011 Z.z. v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 tohto zákona;

- ustanovenie § 131i ods. 9 sa týka výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení a nie trestu vyhostenia;

- zákonodarca krízovú situáciu súvisiacu s pandémiou vírusu COVID-19 nepovažoval za skutočnosť, v dôsledku ktorej by odpadol účel zaistenia;

- z vlastnej činnosti je krajskému súdu známe, že v súvislosti so skončením núdzovej situácie v Slovenskej republike bolo dňom 17.06.2020 obnovené vykonávanie dublinských transferov zatiaľ len pozemnou cestou;

- možnosť realizácie uloženého trestu vyhostenia podporuje aj tá skutočnosť, že sťažovateľ je držiteľom platného jordánskeho cestovného dokladu s dobou platnosti do 20.06.2022;

- žalovaný ohľadne uloženia alternatív zaistenia uviedol, že prihliadol na tú skutočnosť, že sťažovateľ sa po právoplatnom skončení azylovej procedúry zdržiaval na území Slovenskej republiky neoprávnene a následne ušiel do zahraničia, odkiaľ bol v rámci dublinského konania vrátený späť, opakovane a účelovo vstupuje do azylovej procedúry s cieľom oddialiť alebo zmariť jeho odsun a preto ide o osobou nedôveryhodnú;

- postup v zmysle § 89 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 404/2011 žalovaný neaplikoval aj z toho dôvodu, že sťažovateľ nemá na území Slovenskej republiky žiaden pobyt a nemá ani dostatok finančných prostriedkov potrebných na pobyt a následné vycestovanie do domovskej krajiny, o čom svedčí Úradný záznam o prehliadke osoby pod č. PPZ-HCP-SE1-003/2020 zo dňa 16.06.2020 a Lustračná tabuľka spracovaná pod č. PPZ-HCP-SE1-004/2020 zo dňa 16.06.2020;

- v prípade sťažovateľa existuje reálne riziko úteku, čím by bol v konečnom dôsledku zmarený účel zaistenia;

- sťažovateľ počas svojich výpovedí uviedol, že na území Slovenskej republiky nemá žiadnych rodinných príslušníkov, nemá tu žiadne zázemie, ani iný vzťah, či už rodinný alebo sociálny;

- nie je povinnosťou správneho orgánu si určité skutočnosti, ktoré účastník konania neuvádza,

domýšľať, resp. tieto jeho tvrdenia nahrádzať svojimi vlastnými.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

12. Proti rozsudku krajského súdu, uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia, sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a
- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol nasledovné:

- zaistenie je neúčelné, keďže sa v čase mimoriadnej situácie vyhostenie zo zákona odkladá, a to v zmysle novely zák. č. 404/2011 Z.z. účinnej od 09.04.2020, ktorým bolo zavedené tzv. krízové ustanovenie § 131i ods. 9;
- ku dňu podania kasačnej sťažnosti vláda Slovenskej republiky mimoriadnu situáciu neodvolala;
- poukazuje na právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 264/09 zo dňa 19.10.2010 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Al Husin v. Bosna Hercegovina zo dňa 25.6.2019;
- žalovaný pri stanovení dĺžky zaistenia žiadnym spôsobom ustanovenie § 131i ods. 9 zák. č. 404/2011 Z.z. nezohľadňuje;
- odôvodnenie napadnutého rozsudku týkajúce sa realizácie Dublinských transferov je irelevantné, keďže tieto sú realizované na základe inej právnej úpravy a z iných právnych dôvodov;
- nie je zrejmé, v čom by sa mali výkony administratívneho vyhostenia a trestu vyhostenia v čase trvania krízovej situácie odlišovať;
- za použitia teleologického výkladu je nutné citované krízové ustanovenie zák. č. 404/2011 Z.z. vykladať tak, že sa vzťahuje na výkon akéhokoľvek typu vyhostenia v čase trvania krízovej situácie;
- v súvislosti s pandemickým šírením ochorenia Covid-19 v Jordánsku zostáva letisko aj hraničné priechody do súčasnosti uzatvorené a teda reálne nie je možné vyhostenie sťažovateľa vykonať a účel jeho zaistenia netrvá;
- žalovaný neskúmal možnosť uloženia alternatívy k zaisteniu;
- sťažovateľ na území Slovenskej republiky vedie súkromný život so svojou partnerkou, ktorá je slovenskou štátnou občiankou, pričom žalovaný možnosť uloženia alternatívy hlásenia pobytu na adrese sťažovateľovej partnerky vôbec neskúmal a ani sa s takou možnosťou v rozhodnutí riadne nevysporiadal;
- žalovaný v preskúmanom rozhodnutí uvádza, že podľa sťažovateľových vyjadrení tento na území Slovenskej republiky nemá žiadnych rodinných príslušníkov, nemá tu žiadne zázemie ani iný vzťah, či už rodinný alebo sociálny, čo však nevychádza zo zápisnice a jedná sa o nepravdivé tvrdenie;
- počas telefonической právnej konzultácie dňa 18.6.2020 medzi sťažovateľom a jeho právnu zástupkyňou sťažovateľ namietal, že sa počas konania domáhal kontaktu s právnu zástupkyňou, o čom v uvedenej zápisnici nie je žiadny záznam;
- vo vzťahu k alternatívam k zaisteniu krajský súd bez ďalšieho potrebného skúmania len nekriticky prebral odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia;
- do zahraničia sťažovateľ nikdy neušiel a ani nebol v rámci dublinského konania vrátený späť;
- sťažovateľ je na území Slovenskej republiky stále v postavení žiadateľa o azyl, teda po prepustení zo zaistenia je oprávnený na pobyt v azylovom zariadení

14. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie a nariaďuje bezodkladné prepustenie sťažovateľa.

15. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

16. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

17. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 2. septembra 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa čl. 15 ods. 4 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“) zaistenie prestáva byť odôvodnené a dotknutá osoba sa bezodkladne prepustí, ak už z právnych alebo iných dôvodov neexistuje odôvodnený predpoklad na odsun alebo už neplatia podmienky ustanovené v odseku 1.

Podľa čl. 15 ods. 1 návratovej smernice pokiaľ sa v osobitnom prípade nedajú účinne uplatniť iné dostatočné, ale menej prísne donucovacie opatrenia, členské štáty môžu zaistiť len štátneho príslušníka tretej krajiny, voči ktorému prebieha konanie o návrate, s cieľom pripraviť návrat a/alebo vykonať proces odsunu, a to najmä keď:

a) existuje riziko úteku, alebo

b) dotknutý štátny príslušník tretej krajiny sa vyhýba alebo bráni procesu prípravy návratu alebo odsunu.

A) K povinnosti žalovaného využiť alternatívy k zaisteniu

18. Kasačný súd prisvedčil argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa nedostatočného zistenia skutkového stavu žalovaným v prípade možnosti aplikácie menej prísnych donucovacích opatrení, keď tento neskúmal možnosti sťažovateľa zabezpečiť si ubytovanie na Slovensku ako aj finančné prostriedky na živobytie.

19. Podľa článku 8 ods. 1 návratovej smernice členské štáty majú povinnosť prijať všetky opatrenia potrebné na vykonanie rozhodnutia o návrate. Zaistenie je pritom jedným z opatrení, ktoré možno využiť. V tejto súvislosti Súdny dvor vo veci El Dridi, sp.zn. C-61/11, bod 41, výslovne zdôraznil, že v návratovej smernici sa stanovuje

„odstupňovanie opatrení, ktoré treba prijať na účely vykonania rozhodnutia o návrate, a to od opatrenia, ktoré ponecháva dotknutej osobe najväčšiu slobodu, a to poskytnutie lehoty na dobrovoľný odchod, až po opatrenia, ktoré obmedzujú najviac jej slobodu, a to zaistenie v špecializovanom zariadení...“

20. Povinnosť členských štátov uplatňovať zaistenie teda existuje len v situáciách, pri ktorých je jasné, že využitie zaistenia je jediný spôsob uistenia sa, že proces návratu možno pripraviť a proces odsunu možno vykonať. Zaistenie je preto nepochybne prostriedkom ultima ratio (podľa čl. 15 ods. 1 návratovej smernice pokiaľ sa v osobitnom prípade nedajú účinne uplatniť iné dostatočné, ale menej prísne donucovacie opatrenia...) pre dosiahnutie výsledku v podobe výkonu trestného vyhostenia. Nie je preto možné obhájiť využitie tohto prostriedku za účelom ochrany verejného poriadku (na rozdiel od zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. d/ zák. č. 404/2011 Z.z.).

21. Na nutnosť eurokonformného výkladu zákona o pobyte cudzincov upozornil kasačný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach práve v súvislosti s návratovou smernicou napr. 1Sza/5/2013, 1Sza/23/2014, 1Sza/25/2014 (rozhodujúc ako súd odvolací).

22. Žalovaný v preskúvanom rozhodnutí rozhodol o zaistení sťažovateľa od 16.06.2020 do 16.09.2020, pričom rozhodnutie, pokiaľ ide o nevyužitie alternatív k zaisteniu podľa § 89 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z. odôvodnil tým, že sťažovateľovi bol uložený trest vyhostenia, na území Slovenskej republiky sa nachádza neoprávnené, disponuje minimálnymi finančnými prostriedkami, nie je v jeho silách a možnostiach zabezpečiť si adekvátne ubytovanie, po skončení azylovej procedúry sa nachádzal na území Slovenskej republiky neoprávnené, následne ušiel do zahraničia odkiaľ bol v rámci dublínskeho konania vrátený späť a opakovane vstupuje do azylovej procedúry. Zároveň konštatoval, že u sťažovateľa existuje reálne vysoké riziko útoku.

23. V ďalšej časti rozhodnutia, aj keď v iných súvislostiach poukázal na zápisnicu o vyjadrení účastníka konania, do ktorej mal sťažovateľ uviesť, „že na území Slovenskej republiky nemá žiadnych rodinných príslušníkov, nemá tu žiadne zázemie ani iný vzťah, či už rodinný alebo sociálny.“

24. Avšak skutočnosti konštatované žalovaným, a to, že sťažovateľ na území Slovenskej republiky nemá žiadne zázemie, rodinný ani iný vzťah, resp. že nie je schopný zabezpečiť si adekvátne ubytovanie ako aj tvrdenie, že sťažovateľ ušiel z územia Slovenskej republiky a bol sem vrátený v rámci dublínskeho konania, nemajú žiadnu oporu v administratívnom spise. Navyše musel kasačný súd zobrať do úvahy aj to, že uvedené skutočnosti sťažovateľ označil ako nepravdivé.

25. Preskúmaním administratívneho spisu žalovaného kasačný súd zistil, že tento so sťažovateľom vykonal pohovor, ktorého obsah je zachytený v zápisnici o podaní vyjadrenia pod číslom Č.p.: PPZ-HCP-SE1-139-008/2020 16.06.2020. Avšak z tejto zápisnice nevyplýva, že by žalovaný kládol otázky sťažovateľovi na vyššie uvedené skutočnosti. Žalovanému možno vytýkať jeho postup pri zisťovaní skutkového stavu, najmä s ohľadom na zistenie schopnosti a možnosti sťažovateľa splniť opatrenia nahrádzajúce zaistenie. Znenie kladených otázok (okrem jedinej: „Máte finančné prostriedky na zabezpečenie svojho pobytu na území Slovenskej republiky?“) nenaznačuje tomu, že žalovaný možnosť uloženia alternatívnych opatrení skúmal. Rovnako formulácia položených otázok nezodpovedá princípu individuálneho postupu a hodnotenia každého účastníka konania, výsluch bol povrchný, stručný a nenasvedčoval snahe policajného orgánu získať informácie o relevantných okolnostiach týkajúcich sa reálnej možnosti využitia alternatívnych opatrení k zaisteniu a výstupy z neho, podľa názoru súdu neposkytujú dostatok dôvodov pre jednoznačné závery, ku ktorým odporca na ich základe dospel.

26. Z následných odpovedí sťažovateľa objektívne nebolo možné zistiť, či vie alebo môže splniť podmienky, ktoré neboli počas pohovoru nijako definované. Skutočnosť, že má k dispozícii malú hotovosť, nevyklučuje schopnosť zabezpečiť si ďalšie finančné prostriedky od rodiny, poprípade z iných legálnych zdrojov.

27. Navyše, ako už bolo vyššie uvedené, niektoré závery žalovaného nemajú žiadnu oporu v administratívnom spise. Najmä pokiaľ ide o záver o tom, že sťažovateľ v zápisnici uviedol, že na území Slovenskej republiky nemá žiadne zázemie ani iný vzťah, či už rodinný alebo sociálny, je potrebné uviesť, že sťažovateľovi nebola zo strany žalovaného položená otázka týkajúca sa jeho rodinných pomerov prípadne zázemia na území Slovenskej republiky. Sťažovateľ napokon v kasačnej sťažnosti, ako aj v správnej žalobe tvrdil, že na území Slovenskej republiky má partnerku namietajúc, že žalovaný neskúmal možnosť uloženia alternatívneho hlásenia pobytu na jej adrese.

28. Aj keď sťažovateľovi je možné vytknúť, že tieto skutočnosti mohol uviesť už v administratívnom konaní, v zmysle vyššie uvedeného je v prvom rade povinnosťou žalovaného iniciatívne preveriť možnosti aplikácie menej závažných opatrení. V tejto súvislosti rovnako pochybil aj krajský súd, pokiaľ argumentáciu sťažovateľa, nezohľadňujúc obsah administratívneho spisu, mechanicky prevzal.

29. Okrem toho, je potrebné brať do úvahy aj skutočnosť, že u sťažovateľa ako žiadateľa o azyl (§ 2

písm. h) zák. č. 480/2002 Z.z.) prichádza do úvahy podľa § 22 a nasl. (najmä § 22 ods. 4) zák. č. 480/2002 Z. z. zdržiavanie sa v azylovom zariadení, a to aj bez priepustky. V ďalšom konaní bude potrebné, aby sa žalovaný vysporiadal aj s touto skutočnosťou. V tejto súvislosti kasačný súd, uvedomujúc si neprípustnosť novôt v kasačnom konaní (§ 441 S.s.p. - V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti.), vzhľadom na nutnosť zrušenia preskúmaného rozhodnutia z vyššie uvedených dôvodov dáva žalovanému do pozornosti sťažovateľom predložené povolenie k pobytu mimo azylové zariadenie zo dňa 17.10.2019 (č. l. 62; pre obdobie troch mesiacov od 18.10.2019 do 18.01.2020).

B) K vplyvu situácie covid 19 na zaistenie

30. Kasačný súd sa však nestotožnil so sťažnostným bodom, v ktorom sťažovateľ s odkazom na ustanovenie § 131i ods. 9 zák. č. 404/2011 Z.z. tvrdil, že zaistenie sťažovateľa je neúčelné. V zmysle tohto ustanovenia sa výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení odkladá počas trvania krízovej situácie. Tento odklad však podľa druhej vety nie je dôvodom na prepustenie zo zaistenia podľa § 90 ods. 2 písm. b) prvého bodu zák. č. 404/2011 Z.z. (t. j. ak zanikol účel zaistenia). Citované ustanovenie sa bez akýchkoľvek pochybností vzťahuje na výkon administratívneho vyhostenia a nie trestu vyhostenia, pričom kasačný súd nevidel dôvod na jeho aplikáciu aj pre prípady výkonu trestu vyhostenia.

31. Krajský súd sa s touto situáciou vysporiadal dostatočným spôsobom, pričom správne uviedol, že „pokiaľ by sa dané ustanovenie malo vzťahovať aj na žalobcov prípad nemožno konštatovať, že v prípade žalobcu z dôvodu existencie krízovej situácie by zanikol účel zaistenia, ktorým je realizácia trestu vyhostenia uložená mu právoplatne súdom Slovenskej republiky. Samotný zákonodarca sám predpokladal, že z dôvodu krízovej situácie súvisiacej s pandémiou vírusu COVID-19 nebude možné vykonávať a realizovať administratívne vyhostenia štátnych príslušníkov tretích krajín, avšak vzniknutú situáciu nepovažoval za nič, v dôsledku čoho by odpadol účel ich zaistenia.“

32. Pokiaľ následne poukázal na obnovenie dublinských transferov, ktoré však s prípadom sťažovateľa nesúvisia, takéto pochybenie kasačný súd, vzhľadom na vyššie prezentovaný záver, nepovažoval za podstatné.

33. Kasačný súd tiež, nakoľko žalovaný označil (viď bod č. 8 tohto rozsudku) leteckú prepravu ako jediný možný spôsob realizácie vyhostenia, preveroval ako možnú prekážku trestného vyhostenia stav na prijímacích letiskách v Jordánsku. Informácie z relevantnej internetovej stránky dostupné pre kasačný súd v čase rozhodovania jednoznačne potvrdzovali nemožnosť realizácie leteckej prepravy. Aj s touto skutočnosťou sa musí žalovaný zaoberať.

V.

34. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď preskúmané rozhodnutie považoval za súladné so zákonom a správnu žalobu zamietol. Nakoľko preskúmané rozhodnutie v spojení s konaním, ktoré mu predchádzalo, trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd, riadiac sa ust. § 458 ods. 2 S.s.p. zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 2 S.s.p. tak, že zrušil preskúmané rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Podľa § 462 ods. 2 S.s.p. ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

35. Vzhľadom na zrušenie preskúmaného rozhodnutia kasačný súd rozhodol o bezodkladnom prepustení sťažovateľa zo zaistenia v zmysle čl. 15 ods. 2 návratovej smernice, ako aj čl. 5 ods. 4

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zakotvuje povinnosť nariadiť prepustenie osoby, ktorej zaistenie bolo nezákonné.

Podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v citovanom znení každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

36. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, priznal právo na náhradu trov konania. V zmysle § 175 ods. 2 S.s.p. v spojení s dôvodovou správou k § 467 S.s.p. (teleologický výklad) o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.